

Opwaarderingsverzoek en vragen m.b.t. Memo Faunazaken Uitspraken Vos, Wild Zwijn, Knobbelzwaan een Spreeuw

Partij	Nr	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
GroenLinks	1	<p>" Dus rasters kunnen effectief zijn, maar als permanente maatregel is het waarschijnlijk niet afdoende."</p> <ul style="list-style-type: none"> Op Sovon.nl lezen wij dat afrasteren vele malen effectiever is dan afschot. (https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/probleem-predatie-weidevogels-vraagt-om-maatwerk) en dat er pas goed gekeken kan worden of aanvullend beheer dmv jacht van toegevoegde waarde is op het moment dat de weidevogelgebieden qua grootte, inrichting en omgeving op orde zijn. Voor hoeveel van de gebieden is dat nu al het geval?	<p>Dat is op dit moment voor geen enkel gebied het geval. De veronderstelde oppervlakte in het artikel dat gebieden minstens 250 ha groot zouden moeten zijn en ook nog eens een bufferzone zouden moeten hebben van 1 kilometer, is aanzienlijk. We hebben op dit moment nergens zo'n groot aaneengesloten gebied met agrarisch natuurbeheer. In Utrecht hanteren we als ondergrens 100 ha voor de begrenzing van de weidevogelkerngebieden en daar voldoen al niet alle gebieden aan. Bovendien liggen binnen deze begrenzing ook nog veel bedrijven (50-66%) van agrariërs die niet meedoen met het (vrijwillige) weidevogelbeheer. De beschrijving in het artikel waar het broedgebied aan zou moeten voldoen is weliswaar correct, maar dit betreft meer een beschrijving van een natuurgebied, wat op zulke oppervlakte nergens kan worden gerealiseerd. Het agrarisch weidevogelbeheer is gericht op een gebied waar in de eerste plaats melk wordt geproduceerd en waar we ook de weidevogels willen behouden. Aanvullend daarop proberen we nabij zo'n gebied een weidevogelreservaat te realiseren met optimaal beheer. Het is inderdaad zo dat maaien de kans op predatie aanzienlijk vergroot. Maar maaien voor 15 juni zien we op grote oppervlakten van het agrarisch gebied als een gegeven, waarnaast we moeten proberen de weidevogels te behouden.</p> <p>Ons beleid om deze predatie zoveel mogelijk te beperken is gebaseerd op drie pijlers. Door de openheid van deze gebieden zo veel mogelijk te behouden (zodat er zich geen predatoren vestigen) en ervoor te zorgen dat de kuikens voldoende schuilplaatsen hebben en voedsel kunnen vinden (zogenaamd kuikenland met zwaar beheer tot 15 juni) proberen we de predatie zo veel mogelijk te beperken. De derde pijler is actieve bestrijding van predatoren. Gestreefd moet worden naar maximale realisatie van deze drie pijlers, anders zullen de weidevogels verder achteruitgaan.</p> <p>Inderdaad worden op een aantal locaties in Utrecht op dit moment rasters uitgezet. Dit betreffen relatief kleine locaties. Het uitzetten van rasters gebeurt op dit moment door vrijwilligers en is zeer arbeidsintensief. Daarnaast moet het beheerd worden, want het gras mag niet tegen de draad aangroeien omdat de stroom dan wegloopt.</p>

			Hierom zijn we van mening dat rasters slechts beperkt inzetbaar zijn – bovendien zouden we bij structurele inzet van rasters niet meer uitsluitend de inzet van vrijwilligers kunnen verlangen. Het artikel suggereert dat we 250 ha (!) zouden moeten gaan uitrasteren. We denken dat dit niet gaat werken, onmogelijk te organiseren is en dit gaan we niet vragen van onze collectieven. In het agrarisch gebied zien we de actieve bestrijding van predatoren dan ook als een onderdeel van ons weidevogelbeheer en een noodzakelijke inzet voor het behoud van de weidevogels.
PvdD	2	<u>Kopje vos</u> Bent u het eens met ons dat ook in de weidevogelkerngebieden, de leefomstandigheden van de weidevogel geen eerste prioriteit hebben, omdat andere functies in het gebied voorrang hebben?	Dat klopt. Agrarisch gebied heeft vaak als eerste prioriteit agrarisch productie. Ondanks deze doelstelling proberen we ook daar door middel van agrarisch natuurbeheer de natuurwaarden zo veel mogelijk te behouden.
	3	Zouden we niet beter (ook) weidevogelreservaten moeten creëren, waar de belangen van de weidevogel wel op de eerste plaats komen en andere functies in stand kunnen blijven als ze binnen de kaders van deze reservaten kunnen functioneren?	Die hebben we al: Eempolder (Natuurmonumenten), Demmerik (SBB), Mijdrechtse Bovenlanden (SBB), Polder Botshol (NM), Wilnisse Bovenlanden (particulier) en in de Lopikerwaard (SBB). In deze gebieden is het beheer en de inrichting gericht op het behoud van zoveel mogelijk weidevogels. In het kader van de Realisatiestrategie natuurvisie 2019-2027 heeft u geld beschikbaar gesteld om deze reservaten een kwaliteitsimpuls te geven, waardoor deze gebieden aanzienlijk zijn opgeknapt. Streven is om in elk agrarisch kerngebied ook een reservaat te hebben.
	4	Bent u bekend met het onderzoek van de Universiteit Groningen waarvan de conclusie was dat juist daar waar veel predatoren aanwezig waren in het gebied er meer eieren uitkwamen dan in gebieden met minder predatoren?	Nee, daarmee zijn wij niet bekend. Graag ontvangen wij het rapport van PvdD.
	5	<u>Kopje wild zwijn</u> Het memo refereert aan onderzoek om te kijken naar de mogelijkheden voor het wild zwijn in de provincie Utrecht. 10 jaar geleden heeft mijn fractie al gerefereerd aan onderzoek in deze van de universiteit Wageningen (Kansenkaart Wild Zwijn). Gaat dit onderzoek er komen en zo ja wanneer?	Ons voornemen is om in beeld te laten brengen of en zo ja, waar wilde zwijnen in de provincie Utrecht kunnen leven omdat zij daar meerwaarde hebben voor de natuur en grote risico's t.a.v. verkeer, gewasschade en insleep van Afrikaanse varkenspest afdoende te beperken zijn via het invoeren van beheermaatregelen (zoals afschot, rasters). Zoals het er nu naar uitziet kan dat onderzoek starten in Q3 en zal het in de eerste helft van 2023 afgerond zijn.

	6	Bij het onderzoek waar ik aan refereer, heeft de WUR de Utrechtse Heuvelrug aangemerkt als geschikt leefgebied voor wilde zwijnen. Deelt u deze conclusie? Zo nee, waarom niet?	Deze conclusie kunnen wij nu nog niet delen omdat het onderzoek inmiddels 11,5 jaar oud is. In de tussentijd zullen er diverse factoren veranderd zijn. We zullen de resultaten van het nieuwe onderzoek afwachten waaruit zal blijken of de Utrechtse Heuvelrug nog steeds geschikt is als leefgebied.
	7	<p>Bent u het met ons eens dat je bij een onderzoek niet alleen naar eventuele risico's van schade moet kijken, maar ook naar de voordelen van de komst van het wild zwijn naar Utrecht? (Oa. Heeft het wild zwijn grote economische waarde voor de toeristische sector, zie het boek Wild van de economie van Tom Bade:</p> <p>“Op de Veluwe is 65% van de omzet van bedrijven natuurgerelateerd. Dat wil zeggen dat op de Veluwe jaarlijks 450 miljoen euro aan inkomsten en 48.100 banen terug zijn te voeren op de aanwezigheid van natuur. Bijna een kwart daarvan, 102 miljoen euro, is direct te relateren aan de aanwezigheid van wild. Daarvan betreft 13 miljoen euro uitgaven voor speciale uitrusting en 0,5 miljoen euro voor wildexcursies. Kun je nagaan wat een financieel potentieel op de Veluwe ligt als je daar slim mee omgaat. Op de Veluwe hebben we echt meer wilde zwijnen nodig. Dat dier hoort daar, is goed voor het eco- systeem én is goed voor de economie. En de schade? In 2008 bedroeg de schade ten gevolge van wildaanrijdingen op de Veluwe net geen 2 miljoen euro. Tel je daar de door wild veroorzaakte landbouwschade bij op, dan kom je in totaal op 2,2 miljoen euro. Dat is pakweg 2 procent van de baten.” (Zie: https://natuurtijdschriften.nl/pub/590482/ZGDR2010021003004.pdf).</p>	Het wild zwijn kan betekenis hebben voor de economische waarde voor de toeristische sector, maar onze wettelijke verantwoordelijkheid voor de bescherming van vele soorten en hun leefgebieden is breder, waardoor het wilde zwijn, maar ook een daardoor groeiende toeristische sector daar voor deze andere beschermde soorten juist afbreuk aan kunnen gaan doen. Het vinden van een balans is daarbij essentieel.
	8	<p><u>Kopje spreeuw</u> Is GS het met ons eens dat het gezien de slechte staat van de spreeuw en de grote afschotaantallen in Utrecht mbt deze soort, los van de recente rechterlijke uitspraken, sowieso eens tijd wordt dat het beleid tav de spreeuw</p>	Om zeker te stellen dat door het ondersteunend afschot de staat van instandhouding niet verder zal verslechteren is in de ontheffing bepaald dat het aantal gedode spreeuwen niet meer mag bedragen van 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de populatie (Ornis-criterium). Bekend is dat de soort in korte tijd zeer belangrijke schade aan fruit

		heroverwogen wordt?	(met name kersen) kan aanrichten. Alternatieven om schade te voorkomen worden ingezet maar werken veelal onvoldoende. Wij zijn dan ook van mening dat ondersteunend afschot een noodzakelijk middel is om belangrijke schade aan de fruitteelt te beperken en zien op dit moment geen aanleiding om het beleid te heroverwegen. Wel zal in de toekomst de ontheffing worden beperkt tot alleen de oudere hoogstamboomgaarden welke niet goed overnet kunnen worden.
	9	<p><u>Overige vragen</u></p> <p>In het memo staat de volgende passage: “De tendens is ook dat de rechtbanken steeds strengere eisen stellen aan de onderbouwing van ontheffingen. Veel van de gevraagde informatie is op dit moment niet beschikbaar en ook niet op eenvoudige wijze te krijgen. Hierdoor bestaat er een reëel risico dat straks vrijwel geen enkele ontheffing meer de rechterlijke toets zal doorstaan.”</p> <p>De PvdD vindt het raar dat als je niet de gevraagde informatie kunt leveren die de rechter van je eist, dat je dan maar in hoger beroep gaat om je beleid te verdedigen i.p.v. dat je het afschotbeleid zelf gaat heroverwegen. De argumenten waar het afschotbeleid op rust, zijn op zijn zachtst gezegd onvoldoende te motiveren en daarmee lijdt het fundament waar het afschotbeleid op rust in ernstige mate aan ‘betonrot’.</p> <p>Is GS het met ons eens dat de rechterlijke uitspraak ook een kans biedt, namelijk zolang er geen afschot plaatsvindt, kan echt goed gekeken worden naar het effect van preventieve methoden? Dit zou dan ook goed en onafhankelijk moeten worden vastgelegd.</p>	<p>De eisen die de rechtbanken stellen aan de onderbouwing van ontheffingen zijn niet altijd even consistent. Dit maakt het onduidelijk hoe ontheffingsaanvragen beoordeeld moeten worden. Om deze reden willen wij hierover graag duidelijkheid krijgen van onze hoogste bestuursrechter (de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State). Het is goed mogelijk dat de Afdeling minder strenge eisen zal stellen aan de onderbouwing dan de rechtbank en concludeert dat de onderbouwing van de shadedreiging en de noodzaak tot afschot wel voldoende is. Het is nu dan ook voorbarig om te stellen dat het, mede door provinciale staten vastgestelde, beleid onvoldoende onderbouwd is. Als de Afdeling meegaat in de argumentatie van de rechtbank zullen we ons beleid dienaangaande moeten heroverwegen.</p> <p>Het feit dat afschot nu niet mogelijk is biedt in theorie de mogelijkheid om te kijken wat de effecten zijn als er niet wordt bestreden. Om dit goed, op een wetenschappelijk verantwoorde wijze, te kunnen beoordelen is er uitgebreid onderzoek noodzakelijk. Er zijn immers meerdere factoren die invloed kunnen hebben op de hoogte van de schade. Dergelijk onderzoek vraagt een zorgvuldige voorbereiding en is niet op korte termijn te realiseren. Overigens is er al onderzoek gedaan naar de effectiviteit van verschillende preventieve methoden. Juist omdat met deze methoden de schade niet voldoende beperkt kan worden blijft afschot ter ondersteuning van preventieve methoden naar ons oordeel nodig.</p>
SGP	10	Hoe komt het dat pluimveehouders ondanks herhaaldelijk verzoek geen meldingen doen van schade van vossen?	Dat is ons niet precies bekend maar heeft mogelijk te maken met het feit dat er voor deze schade geen tegemoetkomingen worden verstrekt waardoor men deze schade ook niet laat taxeren.

	11	<p>Wij missen eigenlijk een perspectief. Klopt het dat de provincie handelingsverlegen is en daardoor naar de landelijke overheid en het gezamenlijke provincieoverleg kijkt voor een oplossing?</p>	<p>In eerste instantie kijken wij hoe het faunabeleid en –beheer wettelijk in Nederland is geregeld en vanuit die gegeven taken en verantwoordelijkheden handelen wij. Vanuit dat perspectief zouden alle betrokkenen hun taken nog eens moeten nalopen afgezet tegen de ontstane situatie en de door de rechter geconstateerde motiveringsgebreken van de ingediende ontheffingsverzoeken. Wij kijken niet naar de Rijksoverheid en het gezamenlijke provincieoverleg voor een oplossing, maar we zijn nu juist bezig deze partijen te mobiliseren over hetgeen in onze provincie , en nu ook in andere provincies, gebeurt. Dat noodzaakt tot een betere samenwerking en bijsturing op verschillende onderdelen van het faunabeleid en –beheer om juist dat toekomstperspectief te behouden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over onderdelen zoals het verbeteren van landelijke registratiesystemen (waarin afschot en schade geregistreerd wordt) en het aansturen op verbeterde monitoring van aantallen dieren en de inzet van andere beheermaatregelen (preventieve, niet dodende maatregelen) en hun effecten. Ook de faunabeheereenheden hebben hier een belangrijke rol, omdat het perspectief meestal start met een goed onderbouwd faunabeheerplan, waarbij de gegevens van de genoemde onderdelen noodzakelijk zijn voor een optimaal onderbouwde ontheffingsaanvraag.</p>
ChristenUnie	12	<p>Opwaarderingsverzoek: Op woensdag 6 april hebben we een ronde tafelgesprek over het faunabeleid, waarop ongetwijfeld alle heikele kwesties uit het memorandum op tafel komen. Als daar politieke vragen oprijzen, willen we die graag bespreken tijdens de RGW-vergadering van 13 april.</p>	<p>Wij wijzen u graag erop dat wij u voor de volgende commissie RGW de SB voortgang faunabeheer en alternatieven en preventie willen sturen.</p>